

Posudek oponenta diplomové práce – teoretická část

Jméno a příjmení studenta	BcA. Rozálie Jirásková		
Studijní program	Výtvarná umění		
Obor/ateliér	Multimédia a design/Reklamní fotografie		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2023/2024
Název práce	FOTOGRAFIE JAKO PROSTŘEDEK ZAZNAMENÁVÁNÍ POBYTU V PŘÍRODE		
Oponent práce	Doc. Mgr. Art. Silvia Saporová, ArtD.		

Téma teoretickej diplomovej práce Rozálie Jiráskovej je v súčasnosti naliehavou, a priamo súvisí s nekonvenčným spôsobom existencie určitých skupín ľudí, žijúcich v prírode mimo spoločnosť. Táto podoba existencie nie je samozrejme novinkou v histórii našej civilizácie. Avšak, v poslednom - dlhodobejšom období pretlaku našej pretechnizovanej spoločnosti, sa mnoho individualít, alebo komunit snaží hľadať adekvátnu životnú alternatívu túžiacu po slobode, ktorú v tomto systéme nenachádzajú. Podoba, takéhoto životného štýlu, má rôzne formy ako napr. únik jednotlivca do viac či menej divokej prírody a dlhodobej existencie v nej. Alebo je to život rodiny prípadne širšej komunity v tzv. rodových statkoch vytvorených na základe archetypálnej filozofie, alebo jednoducho túžba po užšom spojení s prírodou a následný únik od civilizácie do ústrania atď. Diplomantka si zvolila túto tému aj na základe svojej veľmi osobnej skúsenosti, úzko previazanej s rodinnou tradíciou krátkodobých a dlhodobých pobytov v prírode.

Cieľom práce, ktorý si Rozália presne definovala, je predstaviť druh fotografie, ktorá dokumentuje ľudí žijúcich v krajine mimo spoločnosť. Diplomantka postupuje v svojej práci systematicky: v prvých kapitolách 1, 2 a 3 si definuje pojem dokumentácie pobytu v prírode a predkladá nám výsledky svojho osobného skúmania. Ďalej postupuje veľmi metodicky a konkrétne analyzuje, akým spôsobom a z akého dôvodu je možné tráviť čas v prírode. Špecifikuje a kategorizuje druhy pobytov v prírode na krátkodobé, alebo dlhodobé zotrvanie v krajine mimo ľudských obydľí. V tretej kapitole: *Trvalý pobyt v prírode a její vizuální záznam* rozoberá pohyblivý a stály pobyt v prírode a autorov zaznamenávajúcich daný spôsob života ako napr. dvojica *Lubomír Svoboda a Roman Vojvodík s projektom Vagabundi na cestách od 2017*, *Forest Trenz a Barbora Masaříková s projektom Život v dodávce 2018*. Diplomantka esejistickým spôsobom prerozpraváva príbehy a ich fotografické prístupy záznamu. Kapitulu uzatvára definíciou stálého pobytu v prírode, ktorý je ťažiskovým motívom diplomovej práce. Rozália, podobne ako v predchádzajúcej podkapitole, vychádza z historickej analýzy a faktov súvisiacich so stálym pobytom v prírode a výstižne zdôvodňuje vnútornú a vonkajšiu motiváciu k takémuto štýlu života. Tu vyzdvihuje fotografický projekt svojej kolegyne *Petry Bašňákovéj Born of Sand and Sun 2023*.

V ďalších kapitolách 4 a 5 sa diplomantka venuje českým a zahraničným projektom, ktoré sú zasvätené dokumentácií stálého pobytu skupín a jednotlivcov v prírode. V rámci českého kontextu svoju pozornosť zameriava na dokumentárne série videí *Janeka Sedláře Žít lehce od 2019* a známú publikáciu rozhovorov a fotografií *Aleša Palána a fotografa Jana Šibíka: Raději zešítet v divočině – Setkání s šumavskými samotáři 2018*. V podkapitole 4.2. nadväzuje na dva medializované dokumenty, ktoré sa dostali do povedomia širšej verejnosti: príbeh rodiny Mlčochovcov a príbeh Mira Ahimsa. U Mlčochovcov Rozália analyzuje a porovnáva rôzne stratégie prístupu niekoľkých filmárov a fotografov dokumentujúcich život tejto 11 členej rodiny, ktorá sa postupnými krokmi ocitla žiť uprostred panenskej prírody. Podobne aj v prípade osoby Mira Ahimsa, ktorého životnou filozofiou je nezanechávať žiadnu ekologickú stopu, diplomantka predstavuje niekoľko autorov a výstižne charakterizuje odlišné metódy dokumentárneho spracovania.

V poslednej kapitole 5 *Zahraniční fotografie dokumentující stálý pobyt v přírodě*, sa Rozália zaoberá fotografiami vznikajúcimi mimo územia Českej republiky. Diplomantka odhaľuje zásadné rozdiely v spracovaní a fotografických prístupoch medzi autormi z domácej scény a naopak autorov zo zahraničia. Práce mimo zmienených príkladov z Česka, pokladá za rozmanitejšie, a to predovšetkým smerom k výrazovejším a umeleckejším štylizáciám v projektoch zahraničných fotografov. Na podporenie svojich získaných poznatkov si vybrala v prvom rade celosvetovo známy príbeh Chrisa McCandlessa a jeho únik In to the Wild, ktorý bol literárnou predlohou k rovnomennému filmu. Ikonická posledná fotografia McCandlessa sa stala kultovou a hlavne inšpiráciou pre ostatných pútnikov, ktorí sú rozhodnutí miesto jeho posledného pobytu vidieť a sami sa tam fotografovať v rovnakej póze. V podobnej intencii vyhľadáva Rozália ďalších autorov napr. Szymona Szcześniaka, Henka Wildshuta, Aleca Sotha, Antoina Bruya a Danila Tkachenka a citlivým spôsobom odkrýva, či už fotografické „nuancy“ jednotlivých fotografických prístupov, alebo jednoducho hlbokú vnútornú motiváciu autorov po zaznamenávaní tohoto špecifického životného postoja.

Teoretická diplomová práca: *Fotografie jako prostředek zaznamenávání pobytu v přírodě*, sa vyznačuje vysoko kvalitnou štylistikou a metodickým prístupom k uchopeniu tak veľmi osobitej a „alternatívnej“ témy, akou je život mimo našej bežnej civilizácie. Diplomantka si presne stanovila východiská a aj ciele svojej práce, ktoré v úsilí o jasný prehľad a analýzu rôznych prístupov na tomto poli fotografie a dokumentu, s úspechom spracovala. V závere práce prichádza k jednoznačným výsledkom svojho výskumu a je schopná presne definovať odkiaľ a kam fotografia, ako spôsob zaznamenávania pobytu v prírode, v dnešnej dobe smeruje.

V práci Rozálie Jiráskovej vysoko oceňujem jazykové a štylistické prostriedky vyjadrovania, kvalitnú obrazovú prílohu a predovšetkým už spomínaný systematický a metodický prístup diplomantky k spracovaniu danej témy.

Prácu doporučujem komisii prijať a navrhujem hodnotenie A.

Návrh klasifikace:A - výborně.....

V(e)Zlíně..... dne17. 5. 2024.....

.....
podpis oponenta práce

Pro klasifikaci použijte tuto stupnici:

A - výborně	B - velmi dobře	C - dobře	D - uspokojivě	E - dostatečně	F - nedostatečně
-------------	-----------------	-----------	----------------	----------------	------------------